

samt för löneökning åt yrkesinspektörerna från och med ingången af 1911 ytterligare 16,000 kronor, att af Kungl. Maj:t förskottsvis utanordnas.

Stockholm den 23 januari 1911.

Axel Vennersten.

S. H. Kvarnzelius.

John Jeansson i Kalmar.

Ivan Svensson.

Nr 36.

Af herr **Widén m. fl.**, om förhöjdt anslag till bidrag för anläggning af nya vägar m. m.

Af statsverkspropositionen, 6:te hufvudtiteln, inhämtas, att kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen i skrifvelse till Kungl. Maj:t gjort framställning, att Kungl. Maj:t måtte hos Riksdagen äska förhöjning af anslaget till anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar från förut utgående 1,250,000 kronor till 2,000,000 kronor.

Kungl. Maj:t har dock »med hänsyn till de stora kraf, som i öfrigt ställas på statens kassa» ansett framställningen till Riksdagen böra för närvarande inskränkas att omfatta en höjning af anslaget med allenast 250,000 kronor.

Behovvet af anslagets höjning till den af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreslagna summan är emellertid synnerligen trängande, ett af de mest trängande, som för närvarande äro föremål för statsmakternas uppmärksamhet. Detta erkännes ock af civilministern, som framhåller, att utvecklingen af vårt vägväsen »otvifvelaktigt är af allra största betydelse för landets framåtskridande», samt att genom den af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen framlagda utredningen »torde få anses ådagalagd, att ifrågavarande anslag är för sitt ändamål synnerligen otillräckligt».

Att det sistnämnda är fallet framgår så klart af utredningen, hvilken finnes bifogad den kungliga propositionen, att därom kan vara nog att hänvisa till denna utredning. En brist i anslaget af ej mindre än 7,950,000 kronor, hvilken skulle med nuvarande anslag kräfvä 7 år att afarbete utan att några nya företag skulle under tiden kunna få anslag, torde vara ett högt talande skäl för att något effektivt bör göras. — Men det är ej nog med den långa väntan på nödiga vägar, som här af förorsakas, och hvilken väntan i många fall ökas till dubbelt eller mera genom den långa tid, som åtgår, innan en väganläggningsfråga ens kommer så långt att därför kan begäras anslag. Af anslagets otillräcklighet följa, som i styrelsens framställning uppvisas, äfven andra afsevärda olägenheter. Vägbyggnadsplaner och kostnadsförslag blifva för gamla, till följd hvar af antingen desamma måste med ytterligare kostnader för staten och väghållningsskyldige omarbetas, eller ock beräkningarne vid företagens utförande befinnas otillräckliga, så att väghållningsskyldige måste vidkännas dryga tillskott utöfver hvad som enligt förslaget borde utgå; många vägstyrelser skulle härutinnan, i all synnerhet från Norrland, kunna meddela mycket belysande exempel. En annan olägenhet, som också för de väghållningsskyldige afsevärdt ökar kostnaderna, är att, till följd af bristen på anslag, vägbyggnadsföretagen icke kunna anordnas på ett fullt rationellt sätt.

Detta om otillräckligheten af det nuvarande anslaget och den oundgängliga behöfligheten af anslagets höjning utöfver det belopp, som af Kungl. Maj:t nu föreslagits.

En annan sida af denna fråga, som också af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beröres, är den, statsekonomiskt sedt, stora betydelsen af detta anslag, som gör att en höjning af detsamma skulle främja *ett i verklig mening produktivt ändamål*. Anläggning af nya vägar utgör för stora delar af vårt land ett nödvändigt villkor för »möjligheten att därstädes framkalla en lifligare produktion och en nödvändig afsättningsmöjlighet samt ekonomiska lättnader i tillförsel af lifsförnödenheter, gödningsämnen med mera». I våra dagar, med dess mera på omsättning af produkterna riktade hushållning, är detta villkor för utvecklingen mera nödgande än någonsin förr; där kommunikationer saknas trifves ej befolkningen, utan drager sig till andra orter; utvecklingen hämmas i stället för att gå framåt.

Hvad som här sagts gäller framförallt om Norrland, men äfven

om andra betydande delar af vårt land. Utvecklingen af de stora hjälpkällor som finnas och befolkningens däraf beroende tillväxt är i allra väsentligaste mån betingad af att vägar komma till stånd. Det naturligaste och sundaste sättet att befordra och påskynda tillgodogörandet af utvecklingsmöjligheterna är utan tvifvel upprättande af nya kommunikationer.

En ytterligare höjning af det ifrågavarande anslaget kan ej, utan fara för utvecklingen, för någon längre tid undanskjutas; den torde i hvarje fall snart med nödvändighet få lof att äga rum. Det synes därför — äfven med behjärtande af det af herr civilministern anförda skäl för den begränsade höjning han föreslagit — vara med klokhet förenligt att redan nu vidtaga en mera effektiv höjning, för att i tid kunna börja arbetet på att få tillgången på medel att någorlunda motsvara behofvet. För hvarje år som går blifver ställningen sämre.

På grund häraf får jag hemställa,

att Riksdagen ville besluta, att till bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af bäckiga eller eljest mindre goda vägar på extra stat för år 1912 anvisa ett belopp af 2,000,000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1911.

Johan Widén.

I motionen instämma:

E. F. Hellberg.

Karl Karlsson, Mo.

P. Zimdahl.

C. J. Öberg.

Z. Åslund.

Joh. Ström.

J. Rehn.

Ad. Wiklund.

M. Ström.

P. E. Hedström.

Sirten Mogren.